

Feber

Sepsis innebär att en infektion påverkar hela kroppen och gör att viktiga organ som hjärtat, lungorna, hjärnan och njurarna inte fungerar som de ska. Sepsis kan vara livshotande. Det är viktigt att du söker vård direkt om du tror att du eller en närstående har fått sepsis.

Sepsis kallas ibland för blodförgiftning. Idag vet vi dock att sepsis orsakas av immunförsvarets reaktion på en infektion, vare sig bakterierna finns i blodet eller inte.

Infektioner är mycket vanliga. Oftast är de lindriga och läker av sig själv, men ibland kan även det som börjar som en lindrig infektion snabbt utvecklas till ett allvarligt tillstånd som kallas sepsis.

Om du får sepsis känner du dig oftast mycket sjuk och har svårt att klara dig själv.

Symtomen kommer ofta plötsligt. Ibland på några timmar.

Dessa symtom är vanliga vid sepsis:

- Du har eller har haft frossa de senaste dygnet.
- Du har eller har haft feber de senaste dygnet.
- Du har svårt att andas.
- Du verkar förvirrad eller är svår att få kontakt med.
- Du har diarré eller kräkningar.
- Du har mycket ont i mage, rygg, muskler eller leder.
- Du har en tydlig muskelsvaghet och orkar inte stå eller gå, framför allt om du är äldre.

Du har inte alla symtomen. Men ju fler av symtomen du har, desto högre är sannolikheten att du har sepsis. Du har ofta feber, men du kan ha sepsis utan att ha feber.

Röda strimmor på huden är inte sepsis

Många tror att röda strimmor på huden från ett sår kan vara tecken på sepsis. Om du känner dig frisk och är feberfri är det inte sepsis. Däremot kan det vara ett tecken på att du håller på att få en infektion i såret. Sök då vård samma dag.

Kontakta vården genast om du har några av symtomen på sepsis. Ring genast 112 om du eller en närstående har något av följande symtom:

- förvirring eller svår att få kontakt med
- svårt att andas

- svårt att gå eller stå på benen.

Ring telefonnummer 1177 om du vill ha [sjukvårdsrådgivning](#). Då kan du få hjälp att bedöma symtom eller hjälp med var du kan söka vård.

Om du har symtom som tyder på att du har sepsis gör läkaren en kroppsundersökning för att försöka hitta vad som är orsaken till infektionen. Läkaren kontrollerar också din puls, ditt blodtryck, syresättningen i blodet och din andning.

Du får lämna blodprov som bland annat mäter dina vita blodkroppar och det som kallas [snabbsänka](#), eller [CRP](#). På sjukhus tas som regel också prover från ditt blod, din urin, din näsa och eventuella infekterade sår innan du får behandling med antibiotika. Utredningen kompletteras även med olika typer av röntgenundersökningar.

Det är mycket viktigt att upptäcka och behandla sepsis snabbt. Sepsis behandlas med [antibiotika](#), oftast direkt i blodet. De flesta som tidigt får antibiotikabehandling blir friska. De som får sepsis blir som regel inlagda på sjukhus under en eller ett par veckor. Allvarliga fall av sepsis kan kräva intensivvård.

Förutom antibiotika får du ofta också behandling för att hjälpa de organ som inte fungerar som de ska. Du kan till exempel få extra syrgas för att förbättra syresättningen av blodet eller få vätska i blodet för att blodcirkulationen i kroppen ska bli bättre. Du kan få dialys om njurarna slutat fungera.

När infektionen är under kontroll får du oftast fortsätta behandlingen med antibiotika i tablettform i ytterligare någon vecka.

Du behandlas enligt ett så kallat personcentrerat och sammanhållet vårdförlopp om läkaren misstänker att du har sepsis.

Syftet med vårdförloppet är att alla personer som blir svårt sjuka i så kallad allvarlig sepsis, snabbt skall identifieras i sjukvården. Du ska få en likartad behandling oavsett var i landet du söker vård.

[Läs mer om att få vård enligt ett vårdförlopp.](#)

Sepsis börjar med en infektion någonstans i kroppen som gör att kroppens immunförsvar aktiveras. Denna aktivering av immunförsvaret kan ibland hamna i obalans och leda till att flera stora organ i kroppen börjar fungera sämre.

Vanliga följder av sepsis på de stora organen:

- Lungorna får svårare att syresätta blodet.
- Blodtrycket sjunker.
- Hjärnan påverkas så att du blir förvirrad eller får nedsatt vakenhet.
- Njurarna fungerar sämre och mindre urin bildas.

Då behöver du sjukhusvård för att bli bra igen.

Den vanligaste orsaken till sepsis är [lunginflammation](#). Ungefär hälften av alla vuxna som får sepsis får det i samband med en lunginflammation. De allra flesta blir inte svårt sjuka av lunginflammation utan kan behandlas i hemmet med antibiotika i tablettform. Om du får sepsis av en lunginflammation behöver du ofta vård på sjukhus.

[Urinvägsinfektion](#), infektion i magen eller sårinfektioner är andra orsaker till sepsis.

Hos en liten del av dem som får sepsis går det inte att säga vad orsaken är. Sepsis kan orsakas av många olika bakterier och ibland virus. De flesta av dem är inte smittsamma.

Sepsis kan också orsakas av att bakterier kommer in i kroppen via konstgjorda föremål som har satts in. Det kan till exempel vara en urinkateter, en dialyskateter, en [subkutan venport](#) eller en [central venkateter, CVK](#).

Svåra infektioner och ibland även sepsis, kan också uppstå kring främmande föremål. Det kan till exempel vara ledproteser, en pacemaker, konstgjorda blodkärl eller andra tillverkade föremål.

Det är större sannolikhet att få sepsis och att du blir allvarligt sjuk i sepsis om du är äldre eller har nedsatt immunförsvar. Det gäller även om du har en allvarlig sjukdom som cancer, diabetes, reumatiska sjukdomar eller en sjukdom som påverkar de stora organen. Det är också större sannolikhet om du länge har haft en hög alkoholkonsumtion. Även långvarig kortisonbehandling och annan behandling med immunhämmande läkemedel kan öka risken för sepsis.

Infektioner med [antibiotikaresistenta bakterier](#) ökar. Hög antibiotikaanvändning ökar risken för att smittas av antibiotikaresistenta bakterier.

I Sverige sprids resistenta bakterier främst på olika vårdavdelningar på sjukhus, till exempel på intensivvårdsavdelningar eller avdelningar för nyfödda. De kan också spridas på äldreboenden, särskilt till personer som har en kvarliggande urinkateter.

Bakterier som är resistenta mot antibiotika är vanligare utomlands och du kan smittas även vid kortare resor utanför norra Europa. Oftast försvinner dessa bakterier ur kroppen av sig själv inom några månader.

Risken att bli sjuk av mycket svårbehandlade resistenta bakterier är störst om du har vårdats på sjukhus utomlands. Därför undersöks du rutinmässigt för att se om du har resistenta bakterier om du har vårdats på sjukhus utomlands och behöver bli inlagd på sjukhus i Sverige.

Sepsis är ovanligt hos barn. Det är vanligast att nyfödda barn som är mycket för tidigt födda får sepsis. Sepsis har blivit mindre vanligt hos barn eftersom de flesta är vaccinerade mot Haemophilus influenzae typ b (Hib) och pneumokocker genom det [allmänna vaccinationsprogrammet](#) för barn.

Hos barn kan sepsis komma tillsammans med en [hjärnhinneinflammation](#). Det är inte lika vanligt bland vuxna. Hjärnhinneinflammation kallas också för meningit.

Här är tecken och symtom som kan tyda på sepsis och hjärnhinneinflammation hos barn:

- Du upplever att ditt barn är mycket sjukt och påverkat.
- Barnet har [feber](#).
- Barnet är trött och ger inte samma kontakt som hen brukar.
- Barnet är gnälligt och irriterat.
- Barnet andas snabbt och ansträngt.
- Barnet dricker eller ammar dåligt, eller inte alls.
- Barnet har blekgrå hudfärg.

- Barnet har kalla händer och fötter.
- Barnet har ont i armarna, benen eller i magen.
- Barnet har kräkningar eller diarré.
- Barnet har hudblödningar. Det vill säga utslag som inte bleknar när man trycker på dem.
- Barnet har ont i huvudet och stel nacke. Hen kan ha svårt att böja huvudet framåt.

Ju fler symtom och tecken som barnet har, ju större risk för sepsis. Ibland kan barnet ha sepsis utan att ha feber.

Feber är alltid ett allvarligt tecken hos barn som är yngre än en månad och kan vara allvarligt hos barn mellan en och sex månaders ålder. Det kan ibland bero på sepsis. [Här kan du läsa mer om när du bör söka vård om ditt barn har feber.](#)

Påtaglig smärta bör behandlas, men behandling av feber gör inte barnet friskare. Barnet kan ha sepsis även om hen tillfälligt blir piggare av feber- och smärtlindrande behandling.

Behandlingen som barn får vid sepsis är samma som vuxna får. Läs mer om det under rubriken Behandling.

Barn som får sepsis undersöks på samma sätt som vuxna men ibland kan barnet också få lämna ett [ryggvätskeprov](#). Ryggvätskeprov kallas också för lumbalpunktion. Det beror på att barn kan få sepsis tillsammans med hjärnhinneinflammation.

Det går inte att förebygga sepsis i enskilda fall, men risken har minskat betydligt hos yngre barn sedan man införde allmän vaccination av barn mot pneumokocker och Haemophilus influenzae typ B (Hib).

Årlig vaccination mot influensa till äldre över 65 år eller personer med vissa kroniska sjukdomar, såsom kronisk hjärt- eller lungsjukdom, minskar också risken för sepsis. Du bör ha vaccinerats mot pneumokocker om du är över 65 år eller har vissa kroniska sjukdomar.

Däremot finns det vissa faktorer som ökar risken för att bli sjuk i sepsis. Dit hör rökning, hög alkoholkonsumtion och kraftig övervikt. Dessa faktorer ökar också risken för att få allvarliga komplikationer till sepsis.

Det är mycket ovanligt att bli allvarligt sjuk i sepsis om du är under 50 år och i övrigt frisk.

En del som får sepsis blir så svårt sjuka att de behöver vårdas på intensivvårdsavdelning av särskild intensivvårdspersonal. Där kan du få hjälp med att upprätthålla blodtryck och blodcirkulation med hjälp av speciella läkemedel. Du kan också få hjälp med andningen, till exempel via [respiratorvård](#). Om din njurfunktion har blivit kraftigt försämrad kan du behöva få [dialys](#).

Alla som blir svårt sjuka i sepsis blir inte helt återställda och ungefär var tionde person som får sepsis avlider. Risken att avlida ökar markant hos personer över 75 års ålder.

Du kan söka vård på [vilken vårdcentral eller öppen specialistmottagning](#) du vill i hela landet.

För att du ska kunna vara delaktig i din vård och behandling är det viktigt att du [förstår informationen du får](#) av vårdpersonalen

Du har möjlighet att [få hjälp av en tolk om du inte pratar svenska](#). Du har också möjlighet att [få hjälp av en tolk om du har](#)

[en hörselnedsättning.](#)

Barn ska få [vara delaktiga](#) i sin vård. Det finns ingen åldersgräns för detta. Barnets möjlighet att ha inflytande över vården beror på hens ålder och mognad.

[?](#) [Infektion och inflammation](#)

[?](#) [Hjärnhinneinflammation](#)

[?](#) [Fever](#)

[?](#) [Fever hos barn](#)

Senast uppdaterad:

2023-02-10

Redaktör:

Ida Friedmann, 1177.se, nationella redaktionen

Granskare:

Lars Ljungström, läkare, specialist i infektionssjukdomar, Infektionskliniken, Skaraborgs sjukhus Inge Axelsson, barnläkare, professor emeritus i medicinsk vetenskap, Barnkliniken, Östersunds sjukhus

Blodet transporterar syre, hormoner, näringsämnen, avfallsprodukter, salter och värme. Blodet består av olika typer av blodkroppar och en vätska som kallas blodplasma. En vuxen persons kropp innehåller ungefär fem liter blod.

Genom att förbereda dig inför besöket kan du vara delaktig i din vård. Då kan du tillsammans med vårdpersonalen komma fram till den vård som passar bäst.

På 1177.se får du råd om hälsa och information om sjukdomar och vilka mottagningar du kan kontakta. Logga in för att läsa din journal och göra dina vårdärenden. Ring telefonnummer 1177 för sjukvårdsrådgivning dygnet runt. 1177 ger dig råd när du vill må bättre.

|

|

[Behandling av personuppgifter](#)

[Hantering av kakor](#)

[Inställningar för kakor](#)

1177 – en tjänst från [Inera](#).